

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ**(TEBLİĞ NO: 2022/23)***Ticaret Bakanlığından: 21.09.2022 tarih ve 31960 sayılı R.G.***Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, 27/3/2021 tarihli ve 31436 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2021/11) ile Malezya menşeli 1804.00.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda yer alan “kakao yağı (katı ve sıvı)”na yönelik başlatılan ve Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen damping soruşturmasının tamamlanması neticesinde alınan kararın yürürlüğe konulmasıdır.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) GTİP: Gümrük tarife istatistik pozisyonunu,
 - b) Kurul: İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunu,
 - c) TGTC: İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetvelini,
- ifade eder.

Karar

MADDE 4- (1) Yürütülen soruşturma sonucunda, Malezya menşeli soruşturma konusu ürün ithalatının dampingli olduğu ve yerli üretim dalında zarara neden olduğu tespit edilmiştir. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanan soruşturma sonucunda ulaşılan bilgi ve bulguları içeren Bilgilendirme Raporu Ekte yer almaktadır.

(2) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ve Ticaret Bakanının onayı ile aşağıdaki tabloda GTİP’i, eşya tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın Türkiye’ye ithalatında aşağıdaki tabloda gösterilen oranlarda dampinge karşı kesin önlemlerin uygulanmasına karar verilmiştir.

GTİP	Eşyanın Tanımı	Menşe Ülke	Firma	Dampinge Karşı Önlem (CIF Bedelin Yüzdesi)
1804.00.00.00.00	“Kakao yağı (katı ve sıvı)”	Malezya	Barry Callebaut Manufacturing	8,5
			Malaysia Sdn Bhd Guan Chong Cocoa	7
			Manufacturer Sdn Bhd	7,5
			GCB Cocoa Malaysia	7,5
			Sdn. Bhd.	7,5
			JB Cocoa Sdn Bhs	10
			Diğerleri	10

Uygulama

MADDE 5- (1) Gümrük idareleri, 4 üncü maddede GTİP'i, eşya tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamındaki ithalatında karşısında gösterilen oranlarda dampinge karşı kesin önlemleri tahsil eder.

(2) Bilgilendirme Raporunda soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup uygulamaya esas olan yürürlükteki TGTC'de yer alan GTİP ve 4 üncü maddede bulunan tabloda yer alan eşya tanımıdır.

(3) Önleme tabi ürünün yürürlükteki TGTC'de yer alan tarife pozisyonunda ve/veya tanımında yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(4) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bu Tebliğ kapsamındaki önlemler, yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl sonra yürürlükten kalkar.

(5) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bu Tebliğ kapsamındaki önlemlerin sona erme tarihinden önce bir nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldığı takdirde önlemler, soruşturma sonuçlanıncaya kadar yürürlükte kalmaya devam eder.

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

EK**İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2022/23)'E
DAİR BİLGİLENDİRME RAPORU****1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER****1.1 Kapsam ve Yasal Dayanak**

(1) Bu bildirim, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelikten (Yönetmelik) oluşan ithalatta haksız rekabetin önlenmesi hakkında mevzuat (Mevzuat) hükümleri çerçevesinde yürütülen damping soruşturması sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi ve bulguları içermektedir.

1.2 Soruşturma

(1) Yerli üretici Altınmarka Gıda Sanayi Ticaret ve Anonim Şirketi (Altınmarka) tarafından yapılan başvuru üzerine, Malezya menşeli 1804.00.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında yer alan “kakao yağı (katı ve sıvı)” ithalatına yönelik olarak 27/3/2021 tarihli ve 31436 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2021/11) ile bir damping soruşturması başlatılmıştır.

(2) T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülen bahse konu damping soruşturması tamamlanmıştır.

1.3 Yerli Üretim Dalının Temsili

(1) Kimi ilgili taraflarca, Altınmarka firmasının soruşturma konusu ülke menşeli kakao yağı ithalatı gerçekleştirdiği ve bu durumun yerli üretim dalını temsil etme niteliğini ortadan kaldırdığı hususunda iddialarda bulunulmuştur. Başvurunun gizli olmayan özetinde yer aldığı üzere, Altınmarka firması tarafından soruşturma konusu ürün ithalatı 2018 yılında Malezya ve diğer ülkelerden, 2019 yılında ise yalnızca diğer ülkelerden

GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

gerçekleştirilmiş, 2020 yılında ise ithalat gerçekleştirilmemiştir. Ancak, 2018 ve 2019 yıllarında gerçekleştirilen ithalat, yerli üretim dalının üretimi ile karşılaştırıldığında önemsiz bir orana sahiptir. Bu çerçevede, Altınmarka firmasının yerli üretim dalını temsil etme niteliğini haiz olduğu anlaşılmaktadır.

(2) Öte yandan, kimi ilgili taraflar tarafından, başvurunun gizli olmayan özetinde bazı bilgilerin gizlendiği ve yeterli delilleri taşımadığı iddia edilmiştir. Ancak, gizli olmayan özetin dumping, zarar ve illiyet bağı iddiaları için yeterli ve kapsayıcı nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

(3) Başvuru aşamasında sunulan delillerden, Yönetmeliğin 18 inci ve 20 nci maddeleri uyarınca başvuruda bulunan Altınmarka firmasının yerli üretim dalını temsil etme niteliğini haiz olduğu ve başvurunun yerli üretim dalı adına yapıldığı anlaşılmış olup soruşturma sırasında bu durumu değiştirecek bir bulguya ulaşılmamıştır. Bu kapsamda, Altınmarka firması bu raporun ilgili bölümlerinde “yerli üretim dalı” olarak anılacaktır.

(4) Nihai Bildirim Raporu sonrasında iletilen görüşlerde, kimi ilgili taraflarca, soruşturma konusu ülke menşeli soruşturma konusu ürüne yönelik bir dumping önlemi alınması durumunda yerli üretim dalının tekel gücü kazanacağı iddia edilmiştir. Ancak, dumpinge karşı önlem bir ithalat yasağı olmadığı gibi, bu soruşturma kapsamında yalnızca bir ülkeye yönelik yürütülen bir soruşturmadır. Bu çerçevede, bir önlem alınması halinde, yalnızca Malezya menşeli soruşturma konusu ürün ithalatını etkileyecek bir önlem yürürlüğe girecektir. Diğer ülkeler menşeli soruşturma konusu ürün ithalatı dumpinge karşı önlem olmaksızın yapılabilecektir. Bu çerçevede, dumpinge karşı önlem alınmasının yerli üretim dalında tekel gücü oluşturacağı değerlendirilmemektedir.

1.4 Soruşturma ve Zarar İnceleme Dönemi

(1) Damping belirlemesi için 1/1/2020-31/12/2020 tarihleri arasındaki dönem soruşturma dönemi olarak kabul edilmiştir. Zarar belirlemelerinde ise veri toplama ve değerlendirme için 1/1/2018-31/12/2020 arasındaki dönem zarar inceleme dönemi olarak belirlenmiştir.

1.5 İlgili Tarafların Bilgilendirilmesi, Dinlenmesi ve Bilgilerin Değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Malezya’da mukim ilgili üretici/ihracatçılara, Türkiye’de mukim ithalatçılara ve Malezya’nın Ankara Büyükelçiliğine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara görüşlerini bildirme ve soru formlarını yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. Ayrıca, ilgili tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(4) Soruşturma döneminde, Türkiye’ye Malezya menşeli soruşturma konusu ürünün ithalatını gerçekleştirdiği tespit edilen 9 ithalatçı firma ithalatçı soru formunu ve soruşturma konusu ürün üretimini gerçekleştiren bir firma diğer yerli üreticiler soru formunu öngörülen sürelerde yanıtlayarak Bakanlığa iletmıştır.

(5) Soruşturma döneminde, Türkiye’ye Malezya menşeli soruşturma konusu ürünün ihracatını gerçekleştirdiği tespit edilen üretici/ihracatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirim gönderilmiştir. Bu kapsamda, Malezya’da yerleşik Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd., Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn. Bhd., GCB Cocoa Malaysia Sdn. Bhd., JB Cocoa Sdn Bhd firmaları üretici/ihracatçı soru formunu öngörülen sürelerde yanıtlayarak Bakanlığa iletmıştır.

(6) İşbirliğinde bulunan üretici/ihracatçı firmalardan Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. firması söz konusu soru formunu ilişkili tacir firması Barry Callebaut Cocoa Asia Pacific Pte Ltd ile birlikte doldurmuştur.

(7) Ayrıca, soruşturma kapsamında Singapur’da yerleşik GCB Cocoa Singapore Pte. Ltd ve JB Foods Global Pte Ltd firmaları ile İngiltere’de yerleşik ITOCHU Europe PLC firması ve İsviçre’de yerleşik Barry Callebaut Cocoa AG firması Malezya menşeli soruşturma konusu ürünün ihracatçısı olarak, tacir soru formunu yanıtlayarak Bakanlığa iletmıştır.

(8) Bunların yanı sıra, Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı soruşturma açılışını müteakip, soruşturmaya ilişkin görüşlerini yazılı olarak Genel Müdürlüğe iletmıştır. İlgili mevzuat hükümleri uyarınca, anılan resmi makamlar soruşturma kapsamında ilgili taraf konumundadır.

(9) İşbirliğinde bulunan üretici/ihracatçı ve tacir sayısının soruşturmayı yürüten makam üzerinde aşırı yük oluşturarak soruşturmanın zamanında tamamlanmasına engel olacak kadar fazla olması nedeniyle Türkiye’ye en fazla ihracat gerçekleştiren ilk iki firma (Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. ve Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn. Bhd.) örnekleme alınmıştır. Söz konusu firmalardan yapılan ithalatın değeri toplam ithalatın %85’inden fazlasını oluşturmaktadır.

(10) Soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi, bulgu, tespit ve değerlendirmeleri içeren nihai bildirim raporu, Malezya'nın Ankara Büyükelçiliğine, işbirliğinde bulunan ihracatçı, tacir, ithalatçı firmalar ile diğer yerli üretici firma ve yerli üretim dalına iletilmiştir. Tüm ilgili taraflara nihai bildirimle ilişkin görüş bildirmeleri için yeterli süre tanınmıştır.

(11) Nihai bildirim sonrasında, ilgili tarafların nihai bildirimle ilişkin görüşlerini sözlü olarak da sunmalarına imkân tanımak amacıyla 19/8/2022 tarihinde kamu dinleme toplantısı ve ayrıca aynı tarihte üretici/ihracatçı firma Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. ile ise firma özel dinleme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

(12) Tarafların işbu soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

1.6 Yerinde Doğrulama

(1) Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde, yerli üretici Altınmarka firması; Malezya'da mukim üretici/ihracatçı Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. ve Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn. Bhd. ile Singapur'da yerleşik tacir Barry Callebaut Cocoa Asia Pacific Pte Ltd ve GCB Cocoa Singapore Pte. Ltd firmaları nezdinde yerinde doğrulama gerçekleştirilmiştir.

2. BAŞVURU KONUSU YERLİ VE İTHAL ÜRÜNLER

2.1 Ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP), Tanımı, Teknik Özellikleri ve Kullanım Alanları

(1) Soruşturma konusu ürün, 1804.00.00.00.00 GTİP'i altında yer alan "kakao yağı (katı ve sıvı)"dır. Söz konusu ürün, işbu raporun ilerleyen bölümlerinde "kakao yağı" olarak anılacaktır.

(2) Kakao çekirdeği, kabuktan ve "nib" denilen çekirdek özünden oluşur. Kabuk ayıklama işlemi sırasında elekten geçen kakao çekirdeği bıçaklar yardımı ile kırılır ve farklı ebatlardaki eleklerden geçirilir. Kabuklar vakum yardımı ile niblerden uzaklaştırılır. Kırılarak nib haline getirilen kakao çekirdekleri daha sonra nib değirmenlerine verilerek öğütülür ve kakao likörü (kakao hamuru) halini alır. Bıçaklar yardımı ile çekirdeğin hücre duvarı hasar görür ve kakao yağı açığa çıkar, oluşan sıcaklık nedeniyle sıvı halde olan kakao yağı, ham kakao likörünün akışkan hale gelmesini sağlar.

(3) Kakao yağı, hidrolik preslerde yüksek basınç altında kakao katı maddesinden ayrıştırılır. Bu sürecin sonunda bir yandan natürel kakao yağı diğer yandan da "kakao pres kekleri" elde edilir. Deodorizasyon işlemi ile kakao yağı kakao kokusundan ve tadından arındırılarak, deodorize kakao yağı elde edilir. Bu şekilde üretilen kakao yağı, gıda endüstrisinde ve kozmetik endüstrisinde kullanılır.

(4) Nihai Bildirim Raporu sonrasında iletilen görüşlerde, kimi ilgili taraflarca, soruşturma konusu ürünün tek hammaddesinin olduğu ve söz konusu hammaddenin geçirdiği işlemler sonucunda oluşan nihai ürünün yerli üretim niteliği kazanmadığı iddia edilmiştir. Ancak, soruşturma süresince ve yerinde doğrulama esnasında da yapılan tespitler neticesinde, yerli üretim dalı tarafından üretilen soruşturma konusu ürünün gerekli yeterlilikleri karşıladığı ve ihracatçı firmalar tarafından yapılan üretim ile karşılaştırıldığında üretim sürecinin benzer olduğu, ihracatçı firmalar ile yerli üretici tarafından üretilen ürünün hammaddesinde farklılık olmadığı ve bu çerçevede söz konusu üründe teknik farklılıklar bulunmadığı görülmektedir.

(5) Yerli üretim dalı tarafından yapılan başvuruda, taraflarınca üretilen ürün ile soruşturma konusu ithal ürün arasında teknik ve fiziki özellikler ile ürünün temel kullanım alanları bakımından bir fark bulunmadığı belirtilmiştir. Soruşturma esnasında yapılan inceleme neticesinde, Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen ürünün benzer ürün olarak kabul edilebileceği değerlendirilmiştir.

2.2 Ürünün ithalinde uygulanan gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler

(1) Soruşturma konusu Malezya menşeli ürünün ithalatında, Malezya ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde gümrük vergisi uygulanmamaktadır.

3. DAMPİNG İDDİASI

3.1 Genel Açıklamalar

(1) İşbirliğinde bulunan üretici/ihracatçı ve tacir sayısının soruşturmayı yürüten makam üzerinde aşırı yük oluşturarak soruşturmanın zamanında tamamlanmasına engel olacak kadar fazla olması nedeniyle Türkiye'ye en fazla ihracat gerçekleştiren ilk iki firma (Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. ve Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn. Bhd) örnekleme alınmıştır. Söz konusu firmalardan yapılan ithalatın değeri toplam ithalatın %85'inden fazlasını oluşturmaktadır.

(2) Bu suretle, örneklemeye dahil edilmeyen işbirliğinde bulunan diğer üretici/ihracatçı firmalar için damping marjının, örneklemeye dahil edilen firmaların inceleme sonuçlarına göre belirlenmesi ve hiçbir koşulda örneklemeye dahil edilen firmaların ağırlıklı ortalama damping marjını geçmemesi öngörülmüştür. Örneklemeye dahil edilen üretici/ihracatçı firmaların soruşturma döneminde Türkiye’ye yapılan ihracattaki payı toplam ihracatın büyük çoğunluğunu teşkil etmesi dolayısıyla istatistiksel olarak yüksek oranda temsil niteliğini haizdir.

(3) Kimi ilgili taraflar tarafından, kakao yağı fiyatının Londra Kakao Borsasına bağlı olduğu ve bu çerçevede damping yapılması mümkün olmayan bir ürün olduğu iddia edilmiştir. Söz konusu iddialarda, kakao yağı ürününde fiyatlandırmayı belirleyen iki ana unsurun olduğu; bunlardan birinin Londra Kakao Borsasında ilan edilen çekirdek fiyatı olduğu, diğerinin ise üreticinin maliyetlerinden ve marjından oluşan rasyo çarpan değeri olduğu; söz konusu unsurlar ile uzun dönemli kontratlar yapıldığı ve bu çerçevede alıcı ile satıcı arasında ileriki bir tarihte gerçekleştirilecek satış için rasyo ve çekirdek fiyatını sabitlediği belirtilmiştir.

(4) Yapılan incelemeler sonucunda, bahsi geçen iki ana unsurdan “rasyo”nun üretici/satıcı tarafından belirlendiği, söz konusu belirlemeyi yapan üretici/satıcının kendi ticari kararları çerçevesinde müşterileri arasında muhtemel fiyat farklılıkları oluşturma kapasitesine sahip olduğu tespit edilmiştir.

3.2 Normal ticari işlem testi

(1) Yönetmeliğin 5 inci maddesi hükümleri gereğince, işbirliğine gelen üretici/ihracatçı firmaların menşe ülkelerdeki iç piyasa satışlarının normal değer tespitinde kullanılıp kullanılmayacağının belirlenmesi için ürün tipleri bazında normal ticari işlem testi uygulanmıştır.

(2) Buna göre normal değer;

a) Benzer ürünün tip bazında ağırlıklı ortalama net satış fiyatının ağırlıklı ortalama birim maliyetinin üzerinde olduğu durumlarda;

1) Birim maliyetin üzerindeki satış miktarının ürün tipinin toplam satış miktarının %80’ini veya daha fazlasını oluşturması halinde, soruşturma dönemi boyunca gerçekleşen tüm iç piyasa satış işlemlerinin (kârlı ya da kârsız) ağırlıklı ortalaması esasında,

2) Birim maliyetin üzerindeki satış miktarının ürün tipinin toplam satış miktarının %80’inden daha azını oluşturması halinde ise soruşturma dönemi boyunca gerçekleşen yalnızca kârlı iç piyasa satış işlemlerinin ağırlıklı ortalaması esasında belirlenmiştir.

b) Benzer ürünün tip bazında ağırlıklı ortalama net satış fiyatının, ağırlıklı ortalama birim maliyetinin altında olması halinde, soruşturma dönemi boyunca kârlı iç piyasa satış işlemlerinin ağırlıklı ortalaması esasında belirlenmiştir.

c) Benzer ürünün tip bazında kârlı satış işlemi olmaması halinde, oluşturulmuş normal değer esasında belirlenmiştir.

(3) Nihai Bildirim Raporu sonrasında iletilen görüşlerde bir ihracatçı firma tarafından normal değer tespitinde yukarıda bahsi geçen adımların izlenmesi yerine bütün iç piyasa satış işlemlerinin dikkate alınması talep edilmiştir. Ancak, normal değer tespitini Yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesinde yukarıdaki maddelerde belirtildiği şekilde yapılmış olup, söz konusu talep uygun görülmemiştir.

3.3 Temsil testi

(1) Yönetmeliğin 5 inci maddesi hükmü gereğince, işbirliğine gelen üretici/ihracatçı firmaların menşe ülkelerdeki iç piyasa satışlarının normal değer tespitinde kullanılıp kullanılmayacağının belirlenmesi için genel ve ürün tipleri bazında temsil testi uygulanmıştır. Buna göre, normal ticari işlemler çerçevesindeki benzer mal satışlarının miktar bazında Türkiye’ye satışlarının %5’ini veya daha fazlasını oluşturması halinde normal değer, normal ticari işlem çerçevesinde kabul edilen iç piyasa satışları esasında, aksi halde oluşturulmuş normal değer esasında belirlenmiştir.

3.4 İç piyasa satışlarına dayanan normal değer

(1) İşbirliğine gelen üretici/ihracatçı firmalar için Yönetmeliğin 5 inci maddesi hükmü gereğince iç piyasa satışlarının esas alındığı hallerde normal değer, menşe ülkelerin iç pazarında benzer ürün için normal ticari işlemler çerçevesinde bağımsız alıcılar tarafından ödenmiş olan veya ödenmesi gereken fiyatlar esasında belirlenmiştir.

3.5 Oluşturulmuş normal değer

(1) Oluşturulmuş normal değer, ilgili firmadan temin edilen benzer ürünün üretim maliyeti ile satış, genel ve idari giderler ve finansman giderine, Yönetmeliğin 6 ncı maddesi hükmüne göre, normal ticari işlemler

çerçevesinde benzer ürün satışlarından elde edilen ağırlıklı ortalama kâr oranının eklenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

(2) Kimi ilgili taraflarca, Nihai Bildirim Raporu sonrası iletilen görüşlerde, soruşturma konusu ürün maliyetinin atanan bir maliyet olduğu, gerçekleşen maliyetlerin farklı olabileceği iddia edilmiştir. Ancak, damping marjı hesabında örnekleme seçilen firmaların bireysel damping marjı hesaplamalarında söz konusu firmalar tarafından sunulan ve yerinde doğrulama esnasında doğrulanan veriler kullanılmıştır. Öte yandan, pek çok sektördeki üretim maliyetlerinin çeşitli varyanslar ve dağıtım anahtarları çerçevesinde dağıtıldığı bilinmektedir. Bu çerçevede, söz konusu iddiaların örnekleme seçilen firmalar tarafından sunulan ve yerinde doğrulama esnasında doğrulanan verilerin kullanılması hususunu değiştirici vasıfta olmadığı değerlendirilmektedir.

3.6 İhraç fiyatının belirlenmesi

(1) Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca, ihraç fiyatı, ihraç amacıyla satılan mal için fiilen ödenmiş veya ödenmesi gereken fiyat temelinde tespit edilmiştir.

3.7 Fiyat karşılaştırması

(1) Adil bir karşılaştırmanın yapılabilmesini teminen, oluşturulmuş normal değer de dahil olmak üzere normal değer ile ihraç fiyatı mümkün olduğu ölçüde fabrika çıkış aşamasına getirilerek aynı ticari aşamada karşılaştırılmıştır.

(2) Yönetmeliğin 10 uncu maddesi hükmü gereğince, işbirliğine gelen üretici/ihracatçı firmalar tarafınca fiyat karşılaştırmasını etkilediği ileri sürülen hususlar değerlendirilmiş ve belgelendirilen, uygulanabilir ve haklı görülen ayarlamalar yapılmıştır.

3.8 Damping marjı

(1) Yönetmeliğin 11 inci maddesi çerçevesinde damping marjı, normal değer ile ihraç fiyatının ağırlıklı ortalamasının karşılaştırılması suretiyle hesaplanmıştır. Damping marjının belirlenmesinde kullanılan yöntem ile yapılan hesaplamalar, firma özel nihai bildiriminde kapsamlı ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

(2) Buna göre soruşturma kapsamında Malezya’da yerleşik Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. firması için CIF bedelin %10,98’i oranında; Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn. Bhd firması için ise CIF bedelin %7,21’i oranında damping marjı hesaplanmıştır.

(3) İşbirliğine gelmiş olmakla birlikte örneklemeye dahil edilemeyen Malezya’da yerleşik GCB Cocoa Malaysia Sdn Bhd firması ile JB Cocoa Sdn Bhd firmaları için örneklemeye dahil edilen firmaların ağırlıklı ortalama marjı olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, işbirliğine gelmiş olmakla birlikte örneklemeye dahil edilmeyen firmalar için hesaplanan damping marjı CIF bedelin %9,68’i oranındadır.

(4) Soruşturma kapsamında işbirliğine gelmeyen diğer firmalar için damping marjı ise Yönetmeliğin 26 ncı maddesi hükmü uyarınca tespit edilmiştir. Bu çerçevede, işbirliğine gelmeyen firmalar için hesaplanan damping marjı CIF bedelin %16,81’i oranındadır.

4. ZARAR/ZARAR TEHDİDİ VE İLLİYET BAĞI İDDİASI

4.1 Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın hacminde mutlak veya nispi olarak artış olup olmadığı incelenmiştir. Söz konusu inceleme için 2018-2020 dönemi maddi zarar inceleme dönemi olarak belirlenmiştir. Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturma konusu ülkeden ithalatın incelenmesinde Ticaret Bakanlığı KÜBİS veritabanı Özel Ticaret Sistemi (ÖTS) verileri kullanılmıştır.

4.2 Soruşturma Konusu Ürünün Genel İthalatının Mutlak Gelişimi

(1) Soruşturma konusu GTİP altında gerçekleştirilen toplam ithalat incelenmiştir. Buna göre soruşturma konusu ürünün genel ithalatı 2018 yılında 12.874 ton olarak gerçekleşmiş, 2019 yılında 17.853 tona yükselmiş 2020 yılında ise 14.865 tona gerilemiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı değer bazında incelendiğinde ise, 2018 yılında 72 milyon ABD doları olan ithalatın 2019 yılında 100 milyon ABD dolarına yükseldiği 2020 yılında ise 84 milyon ABD dolarına gerilediği görülmektedir.

(3) Genel ithalatın ortalama birim fiyatları incelendiğinde ise; 2018 yılında 5,60 ABD doları/kg olan birim fiyatın 2019 ve 2020 yıllarında 5,63 ABD doları/kg olarak gerçekleştiği görülmektedir.

4.3 Soruşturma Konusu Ülke İthalatının Mutlak Gelişimi ve Fiyatları

(1) Malezya menşeli ithalatın gelişimi incelendiğinde, 2018 yılında 5.010 ton olan ithalatın 2019 yılında 8.206 tona 2020 yılında ise 9.088 tona yükseldiği görülmektedir.

(2) Malezya menşeli ithalat değer bazında incelendiğinde, 2018 yılında 26 milyon ABD doları olan ithalatın 2019 yılında 46 milyon ABD dolarına, 2020 yılına ise 50 milyon ABD dolarına yükseldiği görülmektedir.

(3) Yukarıdaki veriler ışığında Malezya menşeli ithalatın ortalama fiyatları hesaplanmıştır. 2018 yılında 5,19 ABD doları/kg olan ortalama birim fiyatlar, 2019 yılında 5,65 ABD doları/kg'a yükselmiş, 2020 yılında ise 5,45 ABD doları/kg'a gerilemiştir.

(4) Malezya menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki miktar bazındaki payı incelenmiştir. 2018 yılında %38,9 olan ithalat miktar payının 2019 yılında %46'ya, 2020 yılında ise %61'e yükseldiği tespit edilmiştir.

4.4 Üçüncü Ülkelerden Gerçekleştirilen İthalatın Mutlak Gelişimi

(1) Soruşturmaya konu olmayan üçüncü ülkeler menşeli toplam ithalata bakıldığında, 2018 yılında 7.864 ton olan ithalatın 2019 yılında 9.647 tona yükseldiği, 2020 yılında ise 5.777 tona gerilediği görülmektedir.

(2) Üçüncü ülkeler menşeli ithalat değer bazında incelendiğinde ise, 2018 yılında 46 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşen ithalatın 2019 yılında 54 milyon ABD dolarına yükseldiği, 2020 yılında ise 34 milyon ABD dolarına gerilediği tespit edilmiştir.

(3) Başvuruya konu olmayan üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın ortalama birim fiyatlarına bakıldığında; 2018 yılında 5,87 ABD doları/kg olan ortalama birim fiyatların 2018 yılında 5,61 ABD doları/kg'a, 2020 yılında ise 5,91 ABD doları/kg'a yükseldiği görülmektedir.

4.5 İthalatın Nispi Gelişimi

(1) İnceleme konusu ithalatın toplam Türkiye pazarındaki nispi konumunu görebilmek için, söz konusu ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı 2018-2020 yılları arasında incelenmiştir. Türkiye toplam benzer mal tüketiminin hesaplanmasında başvuru sahibi yerli üretim dalının ve diğer yerli üreticinin yurt içi satışları ve dikey kullanımları, genel ithalat miktarı ile toplanmıştır. Yerli üretim dalının yurtiçi satışlarının ve başvuru konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. Veriler 2018 yılı 100 olacak şekilde endekslenmiştir.

(2) Buna göre yurtiçi tüketim endeksi 2018 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2019 yılında 107 birime yükselmiş, 2020 yılında ise 101 birim olarak gerçekleşmiştir.

(3) Malezya'nın 2018 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi, 2019 yılında 153 birime, 2020 yılında ise 180 birime yükselmiştir.

(4) Diğer ülkelerin toplam pazar payı, 2018 yılında 100 birim iken, 2019 yılında 114 birime yükselmiş, 2020 yılında ise 73 birime gerilemiştir.

(5) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi, incelenen yıllarda baz yılına göre düşüş göstermiştir; 2018 yılında 100 birim olarak kabul edilen endeks, 2019 yılında 76 birime gerilemiş, 2020 yılında ise 84 birim olarak gerçekleşmiştir.

(6) Nihai Bildirim Raporu sonrası iletilen görüşlerde kimi ilgili taraflarca, soruşturma konusu ürüne yönelik bir dämpinge karşı önlem alınması halinde, söz konusu önlemin Türkiye'nin özellikle çikolata/bisküvi sektöründe enflasyonist etkilerinin olacağı iddia edilmektedir. İthalatçı firmalar tarafından soruşturma kapsamında kendilerine iletilen ithalatçı soru formlarında sunulan yanıtlar çerçevesinde, kakao yağının, çikolata ürününün maliyeti içindeki payının ürün çeşidine göre değişebilmekle birlikte ortalama %15-%30 düzeyinde olduğu; bisküvi ve gofret gibi ürünlerin maliyetinde ise %5-%15'lik bir paya sahip olduğu bilgisi edinilmiştir. Soruşturma konusu ürünün nihai ürün (çikolata/bisküvi) maliyetleri içerisindeki payı ve hesaplanan dämping marjları göz önünde bulundurulduğunda, Malezya menşeli kakao yağı ürününe yönelik bir dämpinge karşı önlem alınması durumunda, çikolata/bisküvi fiyatlarında yaşanabilecek muhtemel artışın sınırlı olacağı değerlendirilmektedir. Öte yandan, dämpinge karşı önlem yalnızca haksız rekabete konu ithalata karşı alınmaktadır. İthalatçı firmaların diğer ülkelerden dämpinge karşı önlem olmaksızın soruşturma konusu ürün ithalatını hâlihazırda olduğu gibi gerçekleştirmeleri ise mümkündür.

4.6 Soruşturma Konusu İthalatın İç Piyasa Fiyatları Üzerindeki Etkisi

(1) Soruşturma konusu ülke menşeli soruşturma konusu ürün ithalatının yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatları üzerindeki etkisini incelemek üzere fiyat kırılması ve fiyat baskısı hesapları yapılmıştır.

(2) Nihai Bildirim Raporu sonrası iletilen görüşlerde, örnekleme seçilen ve seçilmeyen bazı ihracatçı firmalar tarafından bireysel fiyat kırılması ve fiyat baskısı hesaplamalarının açıklanması talep edilmiştir. Ancak, fiyat kırılması ve baskısı hesabı, örnekleme seçilen firmalar özelinde hesaplanmakla birlikte söz konusu veriler yerli üretim dalının gizli verilerine ulaşılmasına imkân sağlar nitelikte olduğu için, söz konusu hesaplamaların açıklanması mümkün bulunmamaktadır.

4.6.1 Fiyat kırılması

(1) Soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın, soruşturma döneminde başvuru sahibi yerli üreticinin fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, ithal ürünün fiyatlarının, Türkiye piyasasında yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatlarının ne kadar altında kaldığını göstermektedir.

(2) Fiyat kırılması hesaplanırken, Malezya’da yerleşik Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn. Bhd firması ile Malezya’da yerleşik Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn Bhd ve Singapur’da yerleşik Barry Callebaut Cocoa Asia Pacific Pte Ltd firmaları tarafından sunulan veriler ve ayrıca işbirliğinde bulunan tacirlerden elde edilen veriler kullanılarak hesaplanan CIF ithal birim fiyatlar üzerine, CIF kıymetin %1,5’i tutarındaki diğer ithal masrafları eklenerek ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatları bulunmuştur. %1,5’lik ithal masrafları, işbirliğine gelen ithalatçı firmaların beyan ettiği veriler çerçevesinde hesaplanmıştır. Bulunan değerler ile yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(3) Buna göre, soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatları üzerinde soruşturma döneminde CIF bedelin %5’i ile %10’u arasında bir oranda fiyat kırılmasına neden olduğu tespit edilmiştir.

4.6.2 Fiyat baskısı

(1) Başvuru konusu ülke menşeli ithalatın, yerli üretim dalının fiyatlarını baskı altında tutup tutmadığı incelenmiştir. Fiyat baskısı hesabı ithal ürünün fiyatlarının Türkiye piyasasında yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatlarını olması gereken seviyeye göre yüzde olarak ne kadar baskı altında tuttuğunu göstermektedir.

(2) Fiyat baskısı hesaplanırken, Malezya’da yerleşik Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn firması ile Malezya’da yerleşik Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn. Bhd. ve Singapur’da yerleşik Barry Callebaut Cocoa Asia Pacific Pte Ltd firmaları tarafından sunulan veriler ve ayrıca işbirliğinde bulunan tacirlerden elde edilen veriler kullanılarak hesaplanan CIF ithal birim fiyatlar üzerine, CIF kıymetin %1,5’i tutarındaki diğer ithal masrafları eklenerek ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatları bulunmuştur. %1,5’lik ithal masrafları, işbirliğine gelen ithalatçı firmaların beyan ettiği veriler çerçevesinde hesaplanmıştır. Bulunan değerler ile yerli üretim dalının ticari maliyetlerine eklenen makul kar oranı ile hesaplanan olması gereken yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(3) Buna göre, yerli üreticinin fiyatları üzerinde soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın yerli üretim dalı üzerinde CIF bedelin %8 ile %13 arasında bir oranda fiyat baskısına neden olduğu tespit edilmiştir.

4.7 Yerli Üretim Dalı Ekonomik Göstergeleri

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesinde başvuru sahibi yerli üretici firma olan Altınmarka firmasının 2018-2020 yılları için soruşturma konusu ürüne ilişkin verileri kullanılmıştır. Eğilimin sağlıklı bir şekilde incelenmesi amacıyla Türk Lirası bazındaki veriler TÜİK’in yayımladığı yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılarak enflasyondan arındırılmış, böylelikle reel değerlere ulaşılmıştır. Veriler 2018 yılı 100 olacak şekilde endekslenmiştir.

a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksi, 2019 yılında 109 birim ve 2020 yılında ise 94 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Anılan dönemde yerli üretim dalının kapasitesinde herhangi bir değişiklik olmamış; kapasite kullanım oranı endeksi de sırasıyla 100 birim, 109 birim ve 94 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

b) Yurtiçi satışlar ve dikey kullanım

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurtiçi satış miktarı endeksi kademeli olarak gerilemiş; 2019 yılında 90 birime, 2020 yılında ise 86 birim olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yurtiçi satış hasılası endeksi ise sırasıyla 100 birim, 90 birim ve 99 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının diğer faaliyetlerinde kullanmak üzere soruşturma konusu ürünü şirket içi transfer ve dikey kullanımı incelendiğinde; 2018 yılında 100 birim olduğu kabul edilen şirket içi transfer ve dikey kullanım miktar endeksinin 2019 yılında 68 birim; 2020 yılında ise 81 birim olarak gerçekleştiği görülmektedir.

c) Yurtiçi fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için ağırlıklı ortalama yurtiçi satış fiyatı 2018 yılında 100 birim; 2019 yılında 100 birim ve 2020 yılında 116 birim olarak gerçekleşmiştir.

ç) Yurt dışı satışlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olduğu kabul edilen ihracat miktar endeksi 2019 yılında 99 birime; 2020 yılında ise 56 birime gerilemiştir. Aynı dönemde yurtdışı satış hasılası endeksi ise sırasıyla 100 birim, 90 birim ve 58 birim olarak gerçekleşmiştir.

d) Pazar payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2018 yılı 100 birim kabul edildiğinde 2019 yılında 76 birime; 2020 yılında ise 84 birime gerilemiştir.

e) Maliyetler

(1)Yerli üretim dalının söz konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olduğu kabul edilen birim sınai maliyeti 2019 yılında 100 birim; 2020 yılında ise 107 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının söz konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olduğu kabul edilen birim ticari maliyeti ise 2019 yılında 100 birim; 2020 yılında ise 107 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

f) Kârlılık

(1) Yerli üretim dalının yurtiçi satışlardan elde ettiği birim kâr 2018 yılı 100 birim olarak kabul edildiğinde; 2019 yılında 78 birim ve 2020 yılında 557 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının yurtdışı satışlardan elde ettiği birim kâr 2018 yılı 100 birim kabul edildiğinde; 2019 yılında 15 birim ve 2020 yılında 78 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(3) Yerli üretim dalının yurtiçi ve yurtdışı satışlarından elde ettiği toplam birim kâra bakıldığında ise 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 27 birim ve 2020 yılında 169 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

g) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının stok miktar endeksi 2018 yılı 100 birim kabul edildiğinde 2019 yılında 988 birime; 2020 yılında ise 1.484 birime yükseldiği görülmektedir.

(2) Yerli üretim dalının stok çevirim hızı endeksi 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 9 birim ve 2020 yılında 5 birim olarak gerçekleşmiştir.

ğ) İstihdam ve Ücretler

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürünün üretiminde faaliyet gösteren direkt işçi istihdam endeksi 2018 yılında 100 birim; 2019 ve 2020 yıllarında 99 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının brüt işçi ücreti endeksi ise 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 104 birim ve 2020 yılında 103 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

h) Nakit akışı

(1) Yerli üretim dalının inceleme konusu ürün üretim ve satışı ile sağladığı reel nakit akışı endeksi 2018 yılı -100 birim olarak kabul edildiğinde, 2019 yılında -239 birim ve 2020 yılında -247 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

ı) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü 2018 yılında 100 birim; 2019 yılında 90 birim ve 2020 yılında 98 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

i) Sermaye artırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının 2018 yılında -100 birim olarak kabul edilen öz sermayesi 2019 yılında -82 birim; 2020 yılında ise -118 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

j) Yatırımları artırma yeteneği

(1)Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerine ilişkin kapasite artırımını amacıyla yapılan tevsi yatırımı incelenen dönemde mevcut değildir.

(2) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerine ilişkin yenileme yatırımları ise, 2018 yılı 100 birim kabul edildiğinde, söz konusu endeks 2019 yılında 836 birim; 2020 yılında ise 438 birim olarak gerçekleşmiştir.

(3) Yerli üretim dalının toplam karlılığının öz sermayesine oranına ilişkin yatırımların geri dönüş oranı endeksi ise 2018 yılında 100 birim; 2019 yılında -3 birim ve 2020 yılında 32 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

4.8 Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergelerinin Değerlendirilmesi

(1) Yerli üretim dalının 2018-2020 döneminde yurt içi satış miktarının kademeli olarak azaldığı görülmektedir. Üretim miktarının ve kapasite kullanım oranının ise 2020 yılında baz yılına göre gerilediği tespit edilmiştir.

(2) Türkiye'nin soruşturma konusu ürün tüketiminin incelenen 2018-2020 yıllarında baz yılına göre arttığı; yerli üretim dalının pazar payının ise incelenen yıllarda baz yılına göre azalış gösterdiği görülmektedir.

(3) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün yurtiçi satış birim kârlılığının incelenen üç yılda da pozitif olarak seyrettiği, 2018 yılında 100 birim gerçekleşen yurtiçi satış birim kârlılığın 2020 yılında 557 birim seviyelerinde gerçekleştiği bu çerçevede nispi olarak arttığı görülmekle birlikte; mutlak olarak yurtiçi satış birim kârlılığın 2018 ve 2019 yıllarında çok önemsiz seviyelerde kaldığı, bu çerçevede 2020 yılında yaşanan artışın mutlak olarak önemli seviyelerde olmadığı ve yerli üretim dalının yurt içi satışlardan birim kârlılığın sektörün mâkul kârının çok altında seyrettiği görülmektedir.

(4) Öte yandan, yerli üretim dalının yurt dışı birim kârlılığının incelenen dönemde azaldığı görülmekle birlikte; söz konusu birim kârlılığın 2018 ve 2020 yıllarında mutlak anlamda sektörün mâkul kârına yakın seviyelerde seyrettiği görülmektedir.

(5) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün stokunun 2018 yılından 2020 yılına ciddi miktarda artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bu çerçevede hesaplanan stok çevrim hızının da 2018 yılından 2020 yılına gerilediği görülmektedir.

(6) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürüne ilişkin ürün nakit akışı endeksinin 2018; 2019 ve 2020 yıllarında negatif olarak gerçekleştiği görülmektedir.

(7) Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi neticesinde; yerli üretim dalının soruşturma konusu ürüne ilişkin ekonomik göstergelerinin genel olarak zararı işaret ettiği tespit edilmiştir.

4.9 Zarara/Zarar Tehdidine İlişkin Değerlendirme

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, maddi zararın belirlenmesine temel teşkil eden etkenler incelenmiştir.

(2) Soruşturma konusu üründe genel ithalatın 2018 yılından 2020 yılına %15 oranında artış gösterdiği; Malezya menşeli ithalatın ise %81 oranında artış gösterdiği görülmektedir. Diğer ülkeler menşeli ithalatın ise incelenen yıllarda azalış gösterdiği tespit edilmiştir.

(3) Türkiye tüketiminin incelenen 2018, 2019 ve 2020 yıllarında baz yılına göre artış gösterdiği görülmektedir. Söz konusu yıllarda, Malezya'nın Türkiye tüketiminden aldığı payın 2018 yılından 2020 yılına %80 oranında artış gösterdiği; yerli üretim dalının pazar payının ise %16 oranında azalış gösterdiği görülmektedir.

(4) Diğer ülkeler menşeli ithalatın ve bu ithalatın Türkiye pazarından aldığı payın %27 oranında azaldığı görülmüştür.

(5) Soruşturma konusu ürünün diğer ülkeler menşeli ithalat birim fiyatlarının 2018 yılından 2019 yılına azalış gösterdiği, 2019 yılından 2020 yılına ise artış gösterdiği görülmektedir. Malezya menşeli ithalatın birim fiyatının ise 2018 yılından 2019 yılına artış gösterdiği, 2020 yılında ise %3 oranında düşüş gösterdiği görülmektedir.

(6) Soruşturma konusu ülkelerden gerçekleşen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırdığı ve yerli üretim dalının olması gereken fiyatlarını baskıladığı tespit edilmiştir.

(7) Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi neticesinde; yurtiçi satış miktarı, üretim, kapasite kullanım oranı, stok miktarı ve değeri, stok çevrim hızı, ürün nakit akışı gibi temel ekonomik göstergelerine bozulmalar yaşandığı ve yurt içi satışlardan birim kârlılık değerinin pozitif seyretilmekle birlikte mutlak olarak sektörün mâkul kârının çok altında olduğu görülmektedir.

5. DAMPİNGLİ İTHALAT İLE ZARAR/ZARAR TEHDİDİ ARASINDAKİ NEDENSELLİK BAĞI

5.1 Dampingly İthalatın Zarar Üzerindeki Etkisi

(1) Soruşturmaya konu firmalardan gerçekleşen ithalatın dampingly olduğu işbu raporun 3 üncü bölümünde tespit edilmiştir. Zarar belirlenmesine temel teşkil eden etkenler ise işbu raporun 4 üncü bölümünde incelenmiştir.

(2) Soruşturma kapsamında, zararın dampingly ithalattan kaynaklanıp kaynaklanmadığı diğer bir ifadeyle dampingly ithalat ile zarar arasında nedensellik bağının olup olmadığı hususu da incelenmiştir. Buna göre, Malezya menşeli ithalatın;

- Önemli oranlarda dampingly olarak gerçekleştiği,
- Türkiye toplam ithalatı içindeki payının 2018-2020 döneminde artış göstererek %39'dan %61'e yükseldiği;
- 2018-2020 yılları arasındaki pazar payının %80 oranında artış gösterdiği, söz konusu artışın yerli üretim dalının pazar payında %16 oranında azalışa neden olduğu
- Soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırdığı ve baskıladığı

Değerlendirilmiştir.

(3) Yerli üretim dalında görülen maddi zarar ile soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın ve bu ithalatın pazar payındaki artışın eş zamanlı olduğu, ayrıca aynı dönemde söz konusu ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını önemli oranda kırdığı ve baskıladığı dikkate alındığında, yerli üretim dalındaki maddi zararın ana kaynağının şikayet konusu ülke menşeli dampingly ithalat olduğu değerlendirilmektedir.

5.2 Zarara Sebep Olabilecek Diğer Unsurlar

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, yerli üretim dalı üzerinde meydana gelen maddi zarar/zarar tehdidi ile dampinge konu ithalat arasındaki nedensellik bağının incelenmesi esnasında zarara etki edebilecek bilinen diğer unsurlar incelenmiştir.

a) Diğer ülkelerden yapılan ithalat:

(1) Diğer ülkelerden yapılan ithalat incelenen 2020 yılında 2018 yılına göre %26 düşüş göstermiş, diğer ülkeler menşeli ithalatın pazar payı ise %27 oranında düşüş göstermiştir.

(2) Öte yandan, diğer ülkeler menşeli ithalatın birim fiyatları 2018 ve 2020 yıllarında Malezya menşeli ithalatın birim fiyatlarının üstünde seyretmiş; ayrıca, 2018-2020 yıllarında baz yıla göre artış göstermiştir.

(3) Bu çerçevede, ithalatın seyri ve ithalatın nispi gelişimine ilişkin göstergeler dikkate alındığında, soruşturma konusu ülkeden yapılan ithalatın zararın asıl kaynağı olduğu, diğer ülkeler kaynaklı ithalatın olası etkisinin bu tespiti değiştirici mahiyette olmadığı tespit edilmiştir.

b) Yerli üretim dalının finansman giderleri:

(1) Bazı ilgili taraflarca, yerli üretim dalının finansman giderlerinin, yerli üretim dalındaki zararın nedeni olduğu iddia edilmiştir.

(2) Bahsi geçen finansman giderleri, yalnızca soruşturma konusu ürün için indirgenmiş olarak incelenmiştir. Bu çerçevede, soruşturma açılış aşamasında elde edilen ve Gizli Olmayan Özet'te de endekslenmiş olarak yer alan finansman giderleri, yalnızca soruşturma konusu ürün üretimi için ayrıştırılmıştır.

(3) Bu çerçevede, işbu raporun 4 üncü bölümünde ortaya konulan zarar unsurları, Malezya menşeli dampingly ithalatın yerli üretim dalı üzerinde maddi zararını ortaya koymuş olup; iddia edilen finansman giderlerinin yüksekliğinin zarar ile dampingly ithalat arasındaki illiyet bağına ilişkin tespiti değiştirici vasıfta olmadığı sonucuna varılmıştır.

c) Yerli üretim dalının ihraç satışları:

(1) Kimi ilgili taraflarca, yerli üretim dalının ihraç satışlarının zarar inceleme döneminde düşüş gösterdiği, zararın da bu husustan kaynaklandığı ileri sürülmüştür.

(2) Yurtdışı birim satışlardan kârlılığa ve söz konusu kârlılığın mutlak değerine ilişkin tespitler işbu raporun 4 üncü bölümünde ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, gerek ihraç satışlarının toplam satışlarının içindeki payının düşüklüğü, gerek piyasa payı, fiyat kırılması/baskısı ve karlılık gibi göstergeler açısından zarar incelemesinin ihraç ve yurt içi satışlar ayrıştırılarak yapılıyor olması itibarıyla, bu durumun zarar ile dampingly ithalat arasındaki illiyet bağına ilişkin tespiti değiştirici vasıfta olmadığı sonucuna varılmaktadır.

ç) Covid-19 etkisi ve enflasyon:

(1) Soruşturma sürecinde ilgili taraflarca, Covid-19'un olumsuz etkilerinin de yerli üretim dalı üzerindeki zarar incelemesinde göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmiştir.

(2) Zarar inceleme dönemi 2018, 2019 ve 2020 yıllarından oluşmakta olup, işbu raporun 4 üncü bölümünde ortaya konulan zarar tespiti söz konusu üç yıl için yapılmış olup, bahsi geçen salgının dampingli ithalatın zararın asıl kaynağı olduğu yönündeki tespiti değiştirici bir etkiye neden olmadığı değerlendirilmiştir.

(3) Öte yandan, kimi ilgili taraflar tarafından Türk lirası ve gıda sektöründe yaşanan olumsuz seyrin yerli üretim dalında zarara neden olduğu iddia edilmiştir. Ancak, işbu raporun 4 üncü bölümünde ortaya konulan zararın tespitinde, yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri halihazırda ÜFE'den arındırılmış olup, söz konusu iddiaların zarar ile dampingli ithalat arasındaki illiyet bağına ilişkin tespiti değiştirici vasıfta olmadığı sonucuna varılmaktadır.

(4) Diğer taraftan, TL'de yaşanan değer kayıpları nedeniyle ithal ürünün daha pahalı hale gelecek olmasının yerli üretim dalında daha az zarara neden olması beklenirken, buna rağmen Malezya menşeli ithalatın fiyat kırılması ve baskısı yarattığı; TL'deki olumsuz seyrin firmanın iç pazarda daha rekabetçi olmasını sağlaması gerekirken dampingli ithalat sebebiyle bu etkinin ortaya çıkmadığı görülmektedir.

d) Diğer hususlar:

(1) Nihai Bildirim Raporu sonrasında iletilen görüşlerde, kimi ilgili taraflarca yerli üretim dalının soruşturma konusu ülke menşeli ithalattan zarar görmesinin nedeninin yerli üretim dalının üretim teknolojisi ve hammadde tedarik süreci ile soruşturma konusu ülkede mukim ihracatçıların üretim teknolojisi ve hammadde tedarik süreci arasında farklılıklar olabileceği iddia edilmiştir. Ancak, soruşturma süresince elde edilen ve gerek yerli üretim dalı gerek ihracatçı firmalarda yerinde doğrulama esnasında tespit edilen bulgular çerçevesinde, yerli üretim dalı ile soruşturma konusu ülkede mukim üretici/ihracatçılar arasında üretim teknolojisi, verimlilik, hammadde tedarik sürecindeki teknik bilgi gibi hususlarda bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

(2) Anılan dönemde tüketim kalıplarındaki değişimler, yabancı ve yerli üreticilerin ticareti kısıtlayıcı uygulamaları ve aralarındaki rekabet, teknolojideki gelişmeler ile yerli üretim dalının verimliliği vb. hususlar bakımından önceki yıllara göre olumsuz bir değişiklik olmadığı tespit edilmiştir.

(3) Sonuç olarak, illiyet bağı değerlendirmesi kapsamında incelenen söz konusu hususların, dampinge konu ithalat ile yerli üretim dalı üzerinde oluşan maddi zarar arasındaki illiyet bağı zayıflatacak veya tümüyle ortadan kaldıracak nitelik ve güçte olmadığı değerlendirilmiştir.

6. SONUÇ

(1) Yürütülen soruşturma sonucunda, Malezya menşeli "kakao yağı (katı ve sıvı)" ürünü ithalatının dampingli olduğu ve yerli üretim dalında maddi zarara neden olduğu tespit edilmiştir.

(2) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurul'un kararı ve Ticaret Bakanının onayı ile kamu yararı ilkesi çerçevesinde Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca daha az oranlı önlem uygulanması temelinde aşağıdaki tabloda GTİP'i, eşya tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın Türkiye'ye ithalatında aşağıdaki tabloda gösterilen oranlarda dampinge karşı kesin önlemlerin uygulanmasına karar verilmiştir.

GTİP	Eşyanın Tanımı	Menşe Ülke	Firma	Dampinge Karşı Önlem (CIF Bedelin Yüzdesi)
1804.00.00.00.00	"Kakao yağı (katı ve sıvı)"	Malezya	Barry Callebaut Manufacturing Malaysia Sdn Bhd	8,5
			Guan Chong Cocoa Manufacturer Sdn Bhd	7
			GCB Cocoa Malaysia Sdn. Bhd.	7,5
			JB Cocoa Sdn Bhd	7,5
			Diğerleri	10